

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 3. marts 2020
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Nanna Therkelsen
Sagsnr.: 2020-0032/03-0004
Dok.: 1387288

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 178 (Alm. del), som Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. februar 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Henrik Dahl (LA).

Nick Hækkerup

/

Henrik Skovgaard-Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 178 (Alm. del) fra Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg:

”Vurderer ministeren, at det inden for rammerne af dansk lovgivning er muligt at fordele gymnasieelever baseret på herkomst, herunder at indføre et loft over andelen af elever med udenlandsk baggrund på det enkelte gymnasium?”

Svar:

For så vidt angår de rammer, som Danmarks internationale forpligtelser sætter for at ændre de gældende regler for fordeling af ansøgere til de almen- og erhvervsgymnasiale uddannelser, kan Justitsministeriet navnlig bemærke følgende:

1. EMRK artikel 14 indeholder efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols (Domstolen) praksis et forbud mod usaglig forskelsbehandling, der indebærer, at personer i sammenlignelige situationer som udgangspunkt skal behandles ens. Bestemmelsen omfatter både direkte og indirekte diskrimination.

Det følger videre af Domstolens praksis, at en forskelsbehandling er diskriminatorisk – og dermed i strid med artikel 14 – hvis den ikke er objektivt og sagligt begrundet. Heri ligger omvendt, at forskelsbehandling er lovlig, hvis den varetager et anerkendelsesværdigt formål, og der er proportionalitet mellem det anvendte middel og det formål, der søges realiseret.

Domstolen indrømmer konventionsstaterne en vis skønsmargin ved vurderingen af, om og i hvilket omfang forskelsbehandling i ellers sammenlignelige situationer kan begrundes. Omfanget af denne skønsmargin varierer afhængigt af de nærmere omstændigheder, emneområdet og baggrunden.

Domstolen har bl.a. fastslået, at staterne – når det drejer sig om generel økonomisk politik og samfundsmæssige forhold – må indrømmes en bred skønsmargin, jf. f.eks. dom af 12. april 2006, Stec m.fl. mod Storbritannien.

Derimod kræves der meget vægtige grunde, for at Domstolen ville kunne anse forskelsbehandling alene på grundlag af nationalitet for forenelig med EMRK, jf. f.eks. dom af 16. september 1996, Gaygusuz mod Østrig. I bl.a. dom af 24. maj 2017, Biao mod Danmark, har Domstolen endvidere fastslået, at ingen forskelsbehandling baseret alene eller i afgørende grad på en persons etniske oprindelse kan begrundes i et nutidigt demokratisk samfund,

og at der må anføres tvingende eller meget tungtvejende grunde for at be-
grunde indirekte forskelsbehandling på baggrund af etnisk oprindelse.

Herkomst er et kriterium, der tager udgangspunkt i nationalitet og fødested.
Kriteriet fødested i udlandet vil efter Domstolens afgørelse i Biao-dommen
kunne være indirekte forskelsbehandling på grundlag af etnicitet. Forskels-
behandling på baggrund af herkomst vil derfor kræve, at der kan peges på
meget tungtvejende grunde for forskelsbehandlingen.

Det bemærkes i øvrigt, at det vil være muligt at lægge vægt på en række
andre kriterier ved fordelingen af ansøgere til de almen- og erhvervsgymna-
siale uddannelser. Det er således den umiddelbare vurdering, at der vil
kunne lægges vægt på ét eller flere af en række kriterier, herunder socioø-
konomiske baggrundsfaktorer som f.eks. forældrenes uddannelsesniveau,
forældrenes indkomst og forældrenes arbejdsmarkedstilknytning, bopæl i et
udsat boligområde og elevens faglige niveau, f.eks. i form af karakterer.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet desuden ind-
hentet en udtalelse fra Børne- og Undervisningsministeriet, der har oplyst
følgende:

”Ansøgere til de gymnasiale uddannelser – de 3-årige uddannel-
ser til almen studentereksamen (stx), merkantil studentereksa-
men (hhx) og teknisk studentereksamen (htx) samt den 2-årige
uddannelse til hf-eksamen (2-årig hf) – har mulighed for at pri-
oritere op til fem uddannelsesønsker.

Regler om fordeling af ansøgere til de almengymnasiale uddan-
nelser (stx og 2-årig hf) er fastsat i bekendtgørelse nr. 1491 af
13. december 2018 om optagelse på de gymnasiale uddannelser
og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almengymnasi-
ale uddannelser.

Almengymnasiale institutioner, der ikke har flere optagelsesbe-
rettigede ansøgere, end de har kapacitet til, skal optage alle. Hvis
der er flere ansøgere, der har angivet institutionen som første-
prioritet, end institutionen har kapacitet til at optage, skal samtlige af institutionens modtagne ansøgninger sendes til områdets regionale fordelingsudvalg med henblik på fordeling af eleverne. Der er dog visse elevgrupper, som institutionen kan optage forlods, f.eks. elever på orlov i forbindelse med et udlandsophold, Team Danmark-elever m.fl.

Fordelingen i fordelingsudvalget sker først og fremmest under hensyntagen til, at ansøgernes ønsker imødekommes bedst muligt inden for en række fordelingskriterier. Det primære elevfor-

delingskriterium er afstanden mellem ansøgerens bopæl og uddannelsessted. Det indebærer, at en ansøger som hovedregel går forud for andre ansøgere, der har længere afstand mellem bopælen og uddannelsesstedet. Fordelingsudvalget har mulighed for at give forrang til visse ansøgere, f.eks. ansøgere med handicap og ansøgere, som ikke på anden måde kan få plads på en institution inden for en rimelig transporttid (normalt 60 minutter med offentlig transport). Fordelingsudvalget kan derudover i helt særlige tilfælde, begrundet i lokale forhold, beslutte, at en afdeling optager et mindre antal ansøgere i stedet for andre ansøgere, der ellers ville skulle optages på afdelingen efter hovedkriteriet om transportafstand.

For optagelse til skoleåret 2020/21 har fordelingsudvalgene og regionsrådene endvidere mulighed for at fastsætte lokale elevfordelingsregler, som afviger fra de generelle fordelingsregler, hvis elevsammensætningen på et eller flere gymnasier i fordelingsudvalgets område giver anledning til udfordringer af faglig, pædagogisk eller social karakter.

Der er ikke fastsat nærmere regler om fordeling af ansøgere til de erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx). Erhvervsgymnasiale institutioner, som har flere førstprioritetsansøgere, end de har kapacitet til at optage, træffer indbyrdes aftale om fordeling af de ansøgere, som den førstprioriterede institution ikke har plads til at optage.

Børne- og Undervisningsministeriet kan endvidere henvise til rapporten *Anbefalinger vedrørende fremtidig fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser* afgivet af ekspertgruppen vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser den 21. februar 2020. I rapporten opstiller ekspertgruppen mulige modeller for elevfordeling på de gymnasiale uddannelser, der kan modvirke udfordringer forbundet med koncentration af elever med udenlandsk herkomst og med udkantsproblemstillinger. Af rapporten fremgår det bl.a., at flere af de af ekspertgruppen opstillede modeller »vil kunne medføre en anden elevsammensætning og modvirke udfordringerne forbundet med en høj koncentration af elever med udenlandsk herkomst.«